

Viimeinen Kimalainen -ylistys pölyttäjille

Kierrätystaidetta hitsaamalla metalliromusta

LAB-ammattikorkeakoulu

Kuvataiteilija (AMK), Kuvataide

2021

Alina Lampinen

Tiivistelmä

Tekijä(t) Lampinen, Alina	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika 2021
	Sivumäärä 37	
Työn nimi Viimeinen Kimalainen -ylistys pölyttäjille Kierrätystaidetta hitsaamalla metalliromusta		
Tutkinto Kuvataiteilija (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio LAB-ammattikorkeakoulu		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyössä käsiteltiin kuvataiteen kautta kimalaisen ja muiden pölyttäjähönteisten asemaa luonnossa, ja miten se on nähtävillä nykytaiteessa. Lähtökohtana toimi myös ihmisen vaikutus ja toiminta pölyttäjien elinoloihin. Kirjallisessa osuudessa aihe rajattiin kimalaisten tilanteeseen ja kantaaottaviin, hönteisaiheisiin taideteoksiin. Taiteellisessa osuudessa kimalainen oli työskentelyn kohteena. Teos näyttää tekijän mielenkiinnon hönteisiin ja kierrätysmateriaalitaiteeseen.</p> <p>Teos on romumetallista hitsattu, suuri kimalainen. Tekomateriaalina toimivat pääsääntöisesti harjateräs ja vanhat metalliharavat sekä pakkausmuovi. Kimalainen on tehty suureen mittakaavaan, korostaen sen tärkeää asemaa ekosysteemissä. Kimalaisesta pyrittiin tekemään myös rähjäisen ja yksinäisen näköinen, jolloin päädyttiin toteuttamaan vain yksi kimalainen, usean sijasta. Vahingoittuvaisen ja nuutuneen näköinen kimalainen korostaa myös sen unohdettua ja katoavaa asemaa sekä herättää huolestuneisuutta.</p> <p>Teoksen nimi on Viimeinen Kimalainen. Tekijä on myös aiemmin hitsannut taidetta romumetallista. Kokemuksesta ja mielenkiinnosta oli hyötyä suuren metalliveistoksen valmistuksessa. Opinnäytetyöprosessi kehitti taiteilijan ammattitaitoa ja lisäsi tietoutta.</p>		
Asiasanat kimalainen, pölyttäjä, romumetalli, hitsaus, kierrätystaide		

Abstract

Author(s) Lampinen, Alina	Type of Publication Thesis, UAS	Published 2021
	Number of Pages 37	
Title of Publication The Last Bumblebee -praise to pollinators Recycled art by welding scrap metal		
Name of Degree Bachelor of visual arts (UAS)		
Name, title and organization of the client LAB University of Applied Sciences		
Abstract <p>The thesis deals with the status of bumblebee and other pollinator insects in nature through the visual arts, and how it is visible in contemporary art. One of the starting points also were the human influence and action on the living conditions of pollinators. In the written section, the subject was limited to the situation of bumblebees and to insect-themed artworks. In the artistic part, the bumblebee was the subject of working. The work shows the artist's interest in insects and recycled material art.</p> <p>The work is a large bumblebee welded of scrap metal. The artificial material is mainly ribbed bar and old metal leaf rakes along with packaging plastic. The bumblebee was made on a large scale to emphasize its important position in the ecosystem. The aim was to make the bumblebee look scruffy and lonely, so it was decided to implement only one bumblebee, instead of several. The bumblebee, which looks damaged and weary, also emphasizes its forgotten and disappearing status, as well as raising concerns.</p> <p>The work is called The Last Bumblebee. The artist has also previously welded art from scrap metal. Experience and interest were useful in the manufacture of a large metal sculpture. The thesis process developed the professionalism of the artist and increased knowledge.</p>		
Keywords bumblebee, pollinator, scrap metal, welding, recycling art		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Kimalaisesta	2
2.1	Tärkeys ja merkitys.....	3
2.2	Vaarat ja uhat sekä ihmisen toiminta	3
2.3	Suomen tilanne ja pölyttäjien turvaamistoimenpiteet.....	4
2.4	Kimalainen kulttuurissa ja taidekentällä	6
3	Teoksen luonne	11
4	Materiaalit ja menetelmä.....	13
5	Eteneminen	15
5.1	Aloitutus.....	15
5.2	Keskivaihe	23
5.3	Lopputulos.....	28
6	Yhteenveto	35
	Lähteet	37

1 Johdanto

Hyönteisiä elää joka puolella maapalloa, ja niitä on liki 200 miljoonaa jokaista ihmistä kohden. Viimeisen 40 vuoden aikana hyönteisten määrä on kuitenkin puolittunut samalla, kun ihmisten määrä on kasvanut. (Sverdrup-Thygeson 2018, 13.) Yksi katoavista lajeista on hellyttävä ja pörröinen kimalainen. Kimalaiset lukeutuvat Suomen tärkeimpiin pölyttäjiin, ja niiden määrä on huomattavasti vähentynyt. Syytä tähän ei täysin tiedetä.

Kimalainen on aina kiehtonut minua, sen kaunis pörröinen ja kömpelö ulkomuoto tekevät siitä hyvin sympaattisen olennon. Lapsena minut opetettiin erottamaan mehiläinen, ampiaisen ja kimalainen toisistaan. Opin ne helposti ja pidin kimalaisesta eniten, juuri sen ystävällisen ulkomuodon takia. Lapsuuden kotipihassani pörräsi aina paljon kimalaisia, mutta huomaan nyt niiden määrän vähentyneen.

Teen opinnäytetyönäni suuren, kimalaista esittävän veistoksen hitsaamalla romumetallista. Kierrätetyt romumateriaalit tukevat ympäristöystävällistä kantaani. Haluan opinnäytetyöni välityksellä muistuttaa ihmisiä kimalaisten tärkeydestä Suomen luonnossa. Pohdin kirjallisuudessa osuudessa myös niiden tärkeyttä ja merkitystä sekä sitä, mitä vaaroja ja uhkia kimalaisten elämään liittyy.

Teen kimalaisen suuressa mittakaavassa siksi, että haluan korostaa kimalaisen asemaa ja sen roolia ekosysteemissä. Haluan myös herättää ihmisiä kimalaisia uhkaavista vaaroista, joita pystymme toiminnallamme välttämään.

2 Kimalaisesta

Kimalainen on mesipistiäinen, joka polveutuu petopistiäisistä, ja ne kehittyivät maapallolle noin 100 miljoonaa vuotta sitten. Maailmasta löytyy yhteensä noin 260 kimalaislajia, ja Suomessa näistä esiintyy 37 lajia. (Parkkinen ym. 2018, 8–9.) Kimalaiset elävät niin sanotusti yksivuotisissa yhteiskunnissa. Ainoa talvehtiva yksilö, kuningatar, perustaa uuden pesän keväisin. Sen ainoa tehtävä on lisääntyä ja munia. Kevään ensimmäisistä munista kuoriutuu naaraspuolisia työläisiä, jotka keräävät ravintoa ja huolehtivat toukista. Loppukesästä pesään kuoriutuu myös koiraita ja uusia, seuraavan vuoden kuningattaria. (Olsen & Sunesen 2006, 79.)

Kimalaiset ovat kooltaan suuria, ja niiden keho on kauttaaltaan tuuhean karvan peitossa (Olsen & Sunesen 2006, 79). Kimalaisten värit vaihtelevat lajeittain mustan, keltaisen, punaisen, ruskean, harmaan ja valkoisen yhdistelminä. Kimalaiset pölyttävät kasveja ruokailemallaan sekä kerätessään mettä ja siitepölyä. Kimalaista voisi kutsua tehöpölyttäjäksi, sillä se pystyy liikkumaan tehokkaasti kukkien välillä, vaihtelevissa sääoloissa ja kuljettamaan paljon siitepölyä. Useimmilla kimalaislajeilla on myös tarpeeksi pitkä kieli, mikä mahdollistaa pölytyksen syvätorvisista kukista. (Parkkinen ym. 2018, 12, 42.) Kuvassa 1 näkyy kimalainen ruokailemassa kukalla.

Kuva 1. Kimalainen ruokailemassa kukalla

2.1 Tärkeys ja merkitys

Kimalainen on yksi Suomen kevään ensimmäisistä ja tärkeimmistä pölyttäjästä. Jos pölyttäjät katoaisivat, niin myös kolmasosa kaikesta ihmisille tuotetusta ravinnosta katoaisi ja monet kasvilajit sekä hedelmä- ja vihannesviljelmät kärsisivät. Hyönteispölytyksen tuotteet kuten esimerkiksi kahvi, omenat, mansikat ja useimmat marjat jäisivät pois kaupoista. Jopa suklaa on riippuvainen hyönteispölytyksestä. (Friislund 2017.)

Pölyttäjien varassa on liki kaikki marjatuotanto, ja ilman kimalaisia tai muita mesipistiäisiä ei olisi esimerkiksi kukkia tai marjoja, ja luonnon monimuotoisuus kärsisi. Etenkin Suomessa kimalaisten ahkeroinnin ansiosta metsistä löytyy mustikoita ja puolukoita. Puutarhassa mauste-, yrtti- ja hernekasvit, hedelmäpuut ja marjapensaat, kuten esimerkiksi vadelma, tuottavat satoa kimalaisten ansiosta. Kimalaiset vierailevat satunnaisesti myös kasvihuoneissa ja pölyttävät samalla esimerkiksi kasvihuonetomaatteja. Viljelymailla punapila on lähes täysin kimalaispölytyksen varassa ja kimalaiset saattavat vierailla myös rypsi ja rapsi viljelyksillä. (Parkkinen ym. 2018, 46.)

Kimalaisten pitkä karva, paino ja erityisen pitkä kieli tekevät siitä yhden tärkeimmistä pölyttäjästä. Kimalaiset pystyvät työskentelemään hyvin pitkäaikaisesti. Ne ahertavat aamusta iltaan, ja aloittavat vuosittaisen uurastuksensa varhaisesta keväästä aina myöhäiseen syksyyn asti. Tuuhean karvapeitteen ansiosta kimalaiset pystyvät liikkumaan kukkien välillä vaihtelevissa sääoloissa, myös alhaisissa lämpötiloissa. Ne kykenevät kuljettamaan myös paljon siitepölyä, ja tiheään karvapeitteeseen siitepöly tarttuukin helposti. Kimalainen on oikea tehöpölyttäjä, ja toiminnallaan se edistää ja parantaa ihmisten hyvinvointia. Tätä kutsutaan ekosysteemipalveluksi. (Parkkinen ym. 2018, 42–43.)

2.2 Vaarat ja uhat sekä ihmisen toiminta

Tarkkaa syytä kimalaisten maailmanlaajuiselle määrän vähentymiselle ei tiedetä, mutta esitettyjä syitä on monia. Esimerkiksi ilmastonmuutos on kimalaisille haaste. Suomessa kimalaisia tavataan aina vain pohjoisempana lämpenevän ilmaston vuoksi, ja leudot keväät tappavat liian aikaisin herääviä kuningattaria. Tunturilajien elintila supistuu ilmaston lämmetessä, ja kilpailu muiden lajien kanssa lisääntyy. Ilmaston lämpeneminen myös edesauttaa erilaisten loisten leviämistä. Myös koleat ja sateiset kesät vaikeuttavat kimalaisten selviytymistä. (Parkkinen ym. 2018, 57–59.)

Tehokkuusajattelun mukainen viljely ja tuotanto toivat myös myrkyt ja torjunta-aineet pelloille. Lisäksi peltojen koko kasvaa ja yksipuolistuu. Kimalaiset joutuvat lentämään yhä pidempiä välimatkoja etsiessään kukkia, ja ojan penkereet ovat nykyään siivottuja eli

kukkattomia. Tällöin kimalaisille ei löydy pesäpaikkoja tai ravintoa. Salaojitus vähentää ojanpientareita ja samalla jyrsijöiden pesäkuoppia, joihin kimalaiset usein tekevät oman pesänsä. Myös avoimien alueiden umpeenkasvu ja kukkivien kasvien katkeileva kukinta lisäävät kimalaisten ravintopulaa. Rikkakasvimyrkyt puutarhoissa puolestaan vähentävät kukkien määrää, ja näin kimalaisten ravinto yksipuolistuu entisestään. (Parkkinen ym. 2018, 58–59.)

2.3 Suomen tilanne ja pölyttäjien turvaamistoimenpiteet

Kimalaiset ovat oleellinen osa Suomen luontoa. Kimalaisten määrä on kuitenkin Suomessa vähentynyt. Suomen mesipistiäislajeista, johon myös kimalaiset lukeutuvat, joka kolmas on uhanalainen. (Rokka 2018.) Tähän vaikuttaa huomattavasti se, että luonnonvaraisten niittyjen ja kotojen pinta-ala on supistunut ja näin lisänneet kimalaisten ravintokatoa. Ilmastonmuutos vaikuttaa myös Suomessa. Lajit vetäytyvät yhä pohjoisemmaksi, ja pohjoisten lajien elintilat supistuvat ja kilpailu lisääntyy. Lämpenevät keväät aikaistavat lajien esiintymistä, ja muuttuvat sääolot vaikeuttavat selviytymistä. (Parkkinen ym. 2018, 58–59.)

Kimalainen muistuttaa hyönteisten tärkeästä asemasta luonnon toiminnan kannalta. Kimalainen tarvitsee lisää jalansijaa Suomen luonnossa. Onneksi tieto pölyttäjien uhkaavasta tilanteesta on kasvanut. Suomessa ja muuallakin Euroopassa pölyttäjien tilanne on tiedostettu ja toimia kimalaisten sekä muiden pölyttäjien elinolosuhteiden turvaamiseksi on aloitettu.

Yhtenä on Ylen perustama Pelasta pörriäinen kampanja, joka rohkaisee ihmisiä pienillä teoilla edesauttamaan pölyttäjien elämää. Kampanja kannustaa ihmisiä muun muassa luopumaan myrkyllisistä aineista puutarhassa, jättämään nurmikon leikkaamatta, rakentamaan hyönteishotellin sekä istuttamaan pölyttäjäystävällisiä kasveja niin pihaan, puutarhaan kuin kerrostalojen parvekkeillekin. Teot voi käydä kirjaamassa Ylen laskuriin, ja kesällä 2020 kampanjaan kertyi huimat 75 935 kirjattua pörriäistekoa. Kukkivien kasvien istuttaminen oli kampanjan suosituin pölyttäjäystävällinen teko. Myös hyönteishotellit nousivat aivan uuteen valoon, ja niitä kirjattiin 18 356 kappaletta. Kampanjasta innostuivat myös kunnat ja kaupungit, jotka lähtivät joukoittain mukaan pölyttäjien turvaamistoimenpiteisiin. (Asikainen 2020.)

Myös luonnonmukainen viljely on aina vain suositumpaa Suomessa. Kimalaiset ja muut pölyttäjät välttyvät turhilta kuolemilta, kun torjunta-aineita ja muita myrkkijä ei ole. Luomuviljelyssä hyödynnettävät, typpiravinteita tuottavat hernekasvit, kukkivat miltei koko kesän, tämä turvaa kimalaisten ravinnonsaannin. Runsaskukkaisten niittyjen ja kotojen määrää tulisi lisätä sekä pellonreunojen suojavyöhykkeet tulisi jättää viljelemättä, jolloin kimalaiset

saavat pesäpaikkoja ja ravintoa löytyy lähempää. Pajukoiden säästäminen pellon- ja metsänreunoissa tarjoaa kimalaisille keväistä ravinnonsaantia. Myös tienpientareille ja -varsille kylvetyt kukkakasvit auttavat kimalaisten menestymistä. Kukkia voi istuttaa myös pihoihin, puutarhoihin ja puistoihin. Jopa kerrostalon parvekkeelle voi istuttaa kukkia. (Parkkinen ym. 2018, 59.) Kuvassa 2 näkyy pajujen kukinta, pajujen kukinnot ovat yksi kimalaisen tärkeimmistä alkukevään ravinnonlähteistä.

Kuva 2. Pajun kukinta

Pölyttäjien tilanne on kantautunut myös päättäjien korviin. EU on julkaissut muutama vuosi sitten pölyttjästrategian, ja nyt valmistellaan ohjeistusta siitä, miten jäsenmaat voivat seurata pölyttjähyönteisten tilannetta ja kehitystä. Suomessa, keväällä 2021, on tarkoitus valmistua ympäristöministeriön aloittama, kansallinen pölyttjästrategia. (Asikainen 2020.) Strategian tarkoituksena on asettaa tavoitteita pölyttäjien suojelulle ja laatia niiden saavuttamista tukeva toimenpideohjelma. Strategian ja toimenpideohjelman tulisi valmistua syyskuussa 2021. (Maa- ja metsätalousministeriö, Ympäristöministeriö 2020.)

Pienetkin teot ratkaisevat usein. Pölyttäjien turvaamistoimista hyötyy myös koko muu eliömaailma. Kun esimerkiksi myrkkijä ja hoitoaineita vähennetään, muutkin lajit kiittävät. Se vaikuttaa koko luonnon monimuotoisuuteen. (Asikainen 2020.) On hienoa, että näitä ihastuttavia kimalaisia on olemassa ja niiden elinolojen turvaamiseksi on tehty turvaamistoimia ja kansallisia toimenpiteitä on kehitteillä.

2.4 Kimalainen kulttuurissa ja taidekentällä

Kimalaista on käsitelty yllättävän vähän taidekentällä, vaikka se onkin hyvin ajankohtainen aihe. Kun etsii tietoa kimalaisesta hakusanoilla kimalainen ja taide, tulee esiin paljon akvarelleja ja kimalaismaalauksia. Kimalaisen saattaa nähdä myös osana kukka- tai niittymaalauksiakin. Vaikka kimalainen on kaupallisena aiheena suhteellisen yleinen, itse hyönteistä on käsitelty vähän. Akvarellit ja muut maalaukset ovat melkein kuin toistensa kopioita, ja printtejä myydään paljon. Kimalaisen hahmo yhdistetään iloiseen tunteisiin, ja kimalainen symboloi usein valoisuutta, yhteisöllisyyttä ja henkilökohtaista voimavaraa. Kimalaista näkee usein myös printteinä kodin tekstiileissä ja vaatteissa, kuten esimerkiksi t-paidoissa.

Kimalaisesta on kuitenkin tehty myös mielenkiintoisia ja hyvin vaikuttavia taideteoksia, kuten esimerkiksi veistoksia lasista tai tekstiileistä. Tekstiilitaiteilija Mister Finch käsittelee taiteessaan niin hyönteisiä kuin eläimiäkin. Hän tekee veistoksia kierrätetyistä tekstiileistä, kuten esimerkiksi vanhoista hotellin verhoista, häämekoista ja esiliinoista. Hänen teoksistaan huokuu tarinallisuus, satumaisuus, mystisyys, ystävällisyys sekä lapsenomaisuus. Hän on myös toteuttanut kimalaisveistoksen tekstiileistä, kuten kuvassa 3 näkyy.

Kuva 3. Mister Finch, Bee, 2015, tekstiili (Finch 2015)

Taiteilija Mike Libby käsittelee hyönteisiä hieman erilaisesta näkökulmasta. Hän yhdistää teoksissaan biologiaa ja tekniikkaa. Hän tekee pieniä veistoksia yhdistämällä aitoja, säilöttyjä hyönteisnäytteitä mekaanisten osien kanssa. Hän löytää teknisiä osia esimerkiksi

vanhoista ompelukoneista, antiikkikelloista ja muista vanhoista laitteista ja luo niiden avulla tieteisfiktiomaisia hyönteisiä. Hän on tehnyt pienen veistoksen myös amerikkalaisesta kimalaisesta, jonka hänen naapurinsa oli löytänyt kuolleena kellaristaan, kuten kuvassa 4 näkyy.

Kuva 4. Mike Libby, Hymenoptera: bombus pascorum, 2017, hyönteisnäyte ja mekaaniset komponentit (Libby 2017)

Englantilainen katutaiteilija, maalari ja kuvanveistäjä Louis Masai Michel käsittelee teoksissaan paljon kimalaisia. Hän on tehnyt useita seinämaalauksia eli muraaleja ympäri maailmaa. Louis Masai Michel käsittelee teoksissaan kimalaisen ja monien muidenkin lajien uhanalaisuutta ja pyrkii teoksissaan hyvin suorapuheisesti vetoamaan katsojan tunteisiin. Teokset sisältävät usein uhanalaista eläintä esittävän kuvan lisäksi myös tekstiä, kuten esimerkiksi Save the Bees eli Pelastakaa kimalaiset tai No food for bees, no food for humans eli Ei ruokaa kimalaisille, ei ruokaa ihmisille. Tämä kuitenkin sopii seinämaalausten luonteeseen, ja tekevät niistä paljon vaikuttavampia ja radikaalimpia. Monet teoksista ovatkin todella katsojaa puhuttelevia, jopa uhkaaviakin, kuten kuvassa 5 näkyy.

Kuva 5. Louis Masai Michel, Bumble Bee, 2015, muraali (Masai 2015)

Kanadalainen taiteilija Terence Koh on käsitellyt mehiläisiä hyvin suorapuheisesti, kuten Louis Masai Michel käsittelee teoksissaan kimalaisia. Koh on tehnyt teoksen nimeltä Bee Chapel, joka on pieni, mehiläispesää muistuttava kappeli, jonne katsoja voi mennä sisälle ja tuntea olevansa mehiläinen. Hän pyrkii teoksena avulla siihen, että katsojat asettuvat mehiläisen asemaan ja katsovat maailmaa mehiläisen silmin. Teos on hyvin vaikuttava ja samalla myös hyvin omalaatuinen kokemus. Koh ohjaa katsojan kokemaan teoksen. Koh on käyttänyt teoksessaan puuta, mutta myös mehiläisvahaa, luoden vielä vahvemman yhteyden mehiläisiin.

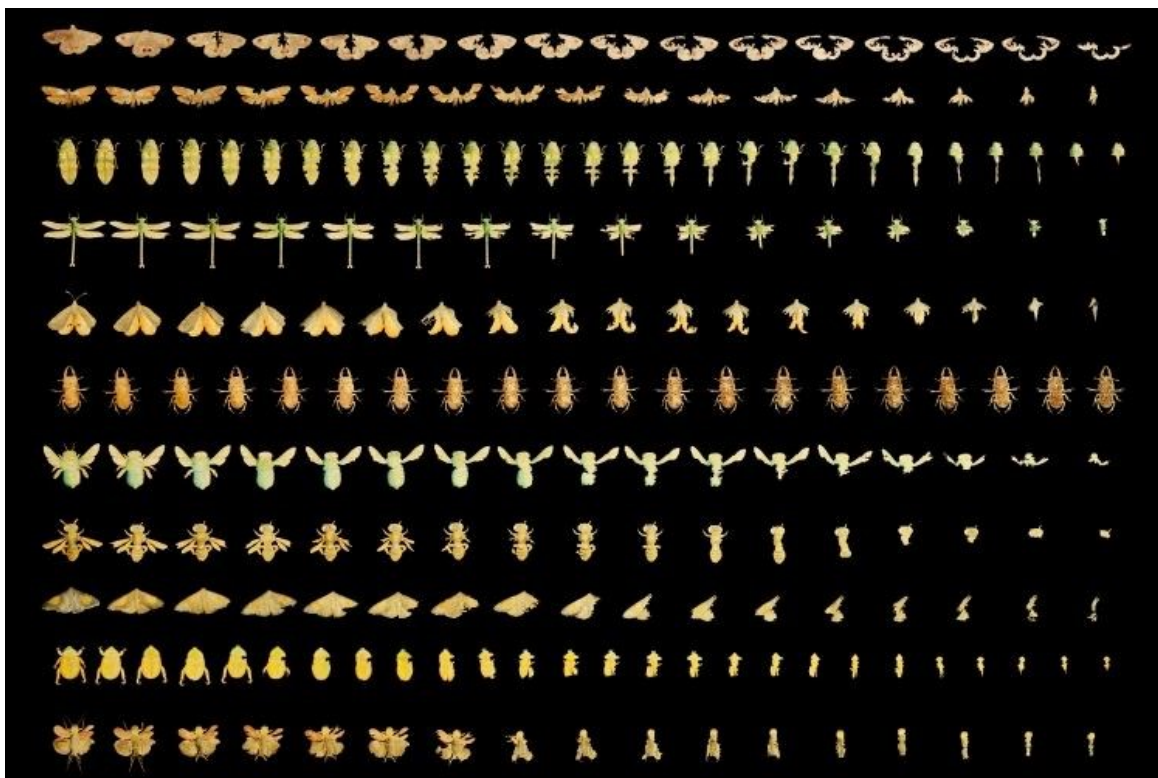
Koh pyrkii toimimaan mehiläisten kuin muidenkin tärkeiden pölyttäjien puolestapuhujana ja tunteiden herättäjänä. Hänen teoksensa on siirrettävissä ja ripustuspaikan mukaan sen luoma vaikutelma ja ilmapiiri myös muuttuvat. Jos teos on kerrostalon katolla, se luo aivan erilaisen vaikutelman kuin, jos teos olisi esimerkiksi sijoitettu puistoon. Kuvassa 6 näkyy, miten teos on sijoitettu sisätilaan, ja sille on rakennettu portaat, jolloin se nousee kaiken yläpuolelle ja saa kunnioitetun, suojellun, pyhän, jopa jumalallisen vaikutelman.

Kuva 6. Terence Koh, Bee Chapel, 2016, mehiläisvaha, puu (Vysotskaya 2016)

Australialainen taiteilija Rosie Armstrong käsittelee teoksissaan väheneviä, katoavia ja uhanalaisia hyönteisiä. Teoksessaan Requiem for Insects eli Muistomerkki hyönteisille, hän on tehnyt ikään kuin keräilijän seinäkokoelman hyönteisistä. Hän on toteuttanut hauraan ja hajoavan näköisiä hyönteisiä sekä koonnut ne isoksi kokoelmaksi. Armstrongin teoksesta huokuu katoavaisuus ja olemassaolon merkitys.

Hyönteisten kuvaaminen keräilykappaleina antaa niille hieman omituisen vaikutelman. Ikään kuin ne olisivat metsästetty ja laitettu sitten esille seinälle jonkinlaisena saavutuksena. Tämä tuo esiin ihmisten tekojen vaikutukset. Aivan kuten sarvikuonoja tai norsuja, myös hyönteisiä voidaan metsästää niiden harvinaisuuden tai ainutlaatuisten ominaisuuksien perusteella. Hyönteisiä on kuitenkin kerätty vastaavalla tavalla tieteellisissä tarkoituksissa, ja tämä tuokin esiin hyönteisten arvokkuuden ja tärkeyden. Armstrongin teoksessa hyönteiset ovat koottuna seinälle, ja niiden tarkoitus on herättää huolta sekä samalla kunnioitusta. Armstrongin hyönteiskokoelma on hauraudessaan ja kauneudessaan hyvin puhutteleva, kuten kuvissa 7 ja 8 näkyy.

Kuva 7. Rosie Armstrong, Requiem for Insects, 2019, laserleikkaus, kaiverrus ja vesiväri (Armstrong 2019a.)

Kuva 8. Rosie Armstrong, Yksityiskohta teoksesta Requiem for Insects, 2019, laserleikkaus, kaiverrus ja vesiväri (Armstrong 2019b.)

3 Teoksen luonne

Opinnäytetyöni teos koostuu yhdestä koottavasta, suuresta, kimalaista esittävästä, romurautaveistoksesta. Suuri kokoluokka perustuu siihen, että haluan korostaa kimalaisen tärkeyttä ja merkitystä sekä sen asemaa Suomen luonnossa. Haluan teoksen herättävän kiinnostusta kyseistä hyönteistä kohtaan. Pyrin suurella koolla myös hätkähdyttämään katsojaa. Yksinäinen, suuri kimalainen täyttää tilan luoden hieman surullisen, mutta mahtipontisen vaikutelman. Teos on samalla outo kuin viehättäväkin.

Teos toimii myös installaationa. Teos luo aina aivan eri vaikutelman ripustuspaikan ja tilan koon mukaan. Suuressa, valkoisessa galleriatilassa, teos hengittää eri tavalla, kuin jos teoksen asettaa ulos. Päädyin tekemään vain yhden kimalaisen usean sijasta, sillä yksinäisellä kimalaisella on haluamani haikea vaikutus, kuin parvella kimalaisia. Haluaisin myös herättää katsojassa empatian tunteita. Toivon katsojan havahtuvan kimalaisen uhista ja vaaroista ja miettivän omaa toimintaansa jatkossa. Teokseni on maailman viimeinen kimalainen.

Suuren kokoluokan lisäksi haluan myös materiaalieni herättävän kysymyksiä. Ajatus romusta tehdystä taideteoksesta on jo itsessään vahva. Katsoja saattaa pohtia, miksi teoksen aihe on yhdistetty roskeen ja hylkytavaroihin. Kierrätysmateriaaleillani haluan tuoda esiin kimalaisen ala-arvostettua ja unohdettua asemaa. Rikkinäisyys, unohdus ja pois heittäminen ovat teemoja työskentelyssäni.

Kimalainen on tärkeydestään huolimatta syrjityssä asemassa ihmisen itsekkyyden vuoksi. Haluan korostaa sitä käyttämällä vanhoja, ruostuneita, poisheitettyjä ja käytettävyytensä menettäneitä metalliesineitä teokseni materiaaleina. Valitsemani tekemateriaalit luovat eiluonnollisuudessaan vahvan vastakohdan aiheeni luonnollisuuden kanssa. Ihmisen tuottamasta tuotteesta ja materiasta syntyy elävä luonnon olento. Teknologia, ihminen ja luonto ovat asetettuna vastakkain teoksessani. Kuvissa 9 ja 10 näkyy piirtämiäni luonnoksia kimalaisesta.

Kuva 9. Luonnos kimalaisesta

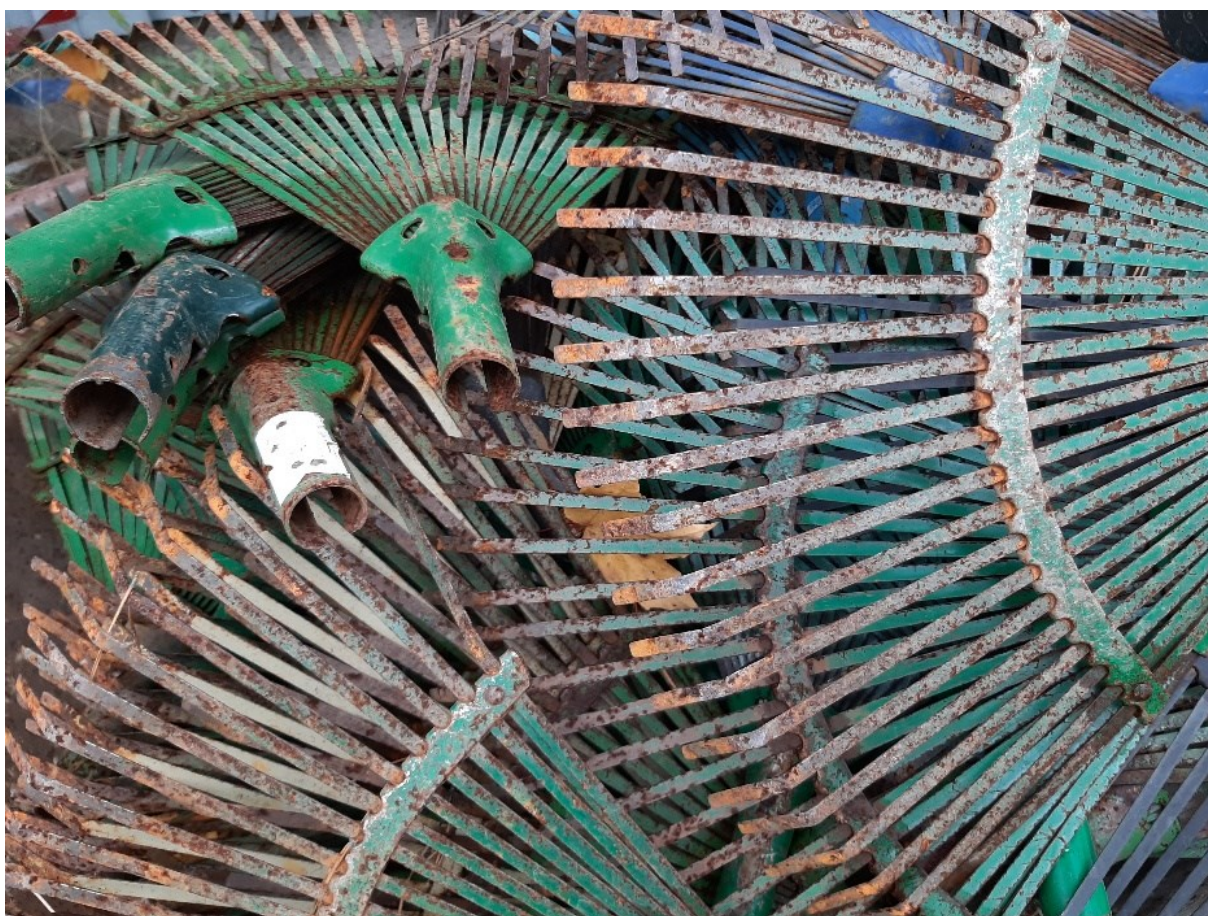

Kuva 10. Luonnoksia kimalaisesta

4 Materiaalit ja menetelmä

Teos on valmistettu hitsaamalla romuraudasta. Kierrätetyt romumateriaalit tukevat ympäristöystävällistä kantaani. Olen hitsannut veistoksia romuraudasta jo seitsemän vuoden ajan, yläastevuosiltani asti. Olen kehittynyt taidoissani kovasti kuvataideopintojeni aikana, haluankin siksi toteuttaa opinnäytetyöni tällä tekniikalla. Romuraudasta hitsattuja hyönteisveistoksia ei ole taiteen kentällä kovin paljon, joten tekniikkana se on vielä suhteellisen tuntematon. Kierrätettyjen materiaalien puolesta se oli kuitenkin hyvin ajankohtainen massa- ja kulutuskulttuurin kannalta.

Romumateriaali herätti itsessään paljon tunteita ja kysymyksiä. Katsoja saattaisi pohtia, miten kimalainen liittyy käyttämiini materiaaleihin, kuten esimerkiksi vanhoihin metalliharavoihin. Itse näin käyttämissäni materiaaleissa vain niiden muodon, ja sen, miten sitä voisi hyödyntää. Katsoja saattoi kuitenkin tunnistaa kyseisen esineen tai asian, jota olin osana teostani hyödyntänyt ja pohti sen yhteyttä teokseni aiheeseen. Kuvassa 11 näkyy metalliharavat, joita hyödynnän.

Kuva 11. Vanhat metalliharavat

Esimerkkitapauksena tein heinäsirkan trampoliinin vanhoista jousista, ja katsoja tunnistaessaan ne, yhdisti pomppimisen ja heinäsirkan toisiinsa. Tämä oli minulle iloinen yllätys, jota en ollut suunnitellut. En osannut odottaa, että katsoja yhdistäisi käyttämäni materiaalin funktion teokseni aiheeseen. Minun piti siis teosta tehdessä varovaisesti valita materiaalini ja pohtia, mitä ne voisivat merkitä.

Halusin Kimalaiseni herättävän tietynlaista voimaa ja ainutlaatuisuutta. Pidin teokseni väri- maailman hillittynä ja halusin korostaa tietynlaista räjäisyyttä ja maailman riuhtomaa tunnelmaa, jättämällä ruostuneita kappaleita esille. Liitin teokseeni kuitenkin myös hieman keltaista, valkoista ja mustaa. Ruostuneisuudella pyrin tuomaan esiin myös mennyttä voimaa ja katoavaisuutta. Kimalainen oli ikään kuin maailman viimeinen lajiaan ja oli nyt väsynyt ja maailman tuulissa räjähtänyt.

Halusin teokseni herättävän myös jonkinlaista tarinan kerrontaa. Materiaalieni kautta tuli esiin teemat, menneisyys, eilinen ja edellinen elämä. Materiaalini olivat vanhoja ja funktionensa menettäneitä ihmisten tekemiä tuotteita. Ne olivat pois heitettyjä. Käytetty materiaali antoi kimalaiselle räjäisen ja hieman surullisen ulkomuodon. Toivoin sen herättävän kysymyksiä, kuten, mitä sille on tapahtunut, mitä kaikkea se on kokenut ja miksi näin on käynyt. Ajatus uusista, kiiltävistä materiaaleista tehdystä veistoksesta olisi täysin erilainen kuin ajatus vanhoista ja ruosteisista materiaaleista tehdystä veistoksesta.

Teos kuitenkin poikkesi aiemmin tehdyistä veistoksistani kokoluokkansa kautta. Normaalisti olen pysytellyt hyvin pienissä, helposti siirrettävissä veistoksissa, mutta opinnäytetyöni koko tuli olemaan valtava. En ollut koskaan tehnyt yhtä isoa teosta, ja halusinkin kokeilla rajojani. Halusin nähdä, mihin kaikkeen romuraudasta oli ja miten pitkälle voin mennä.

5 Eteneminen

5.1 Aloitus

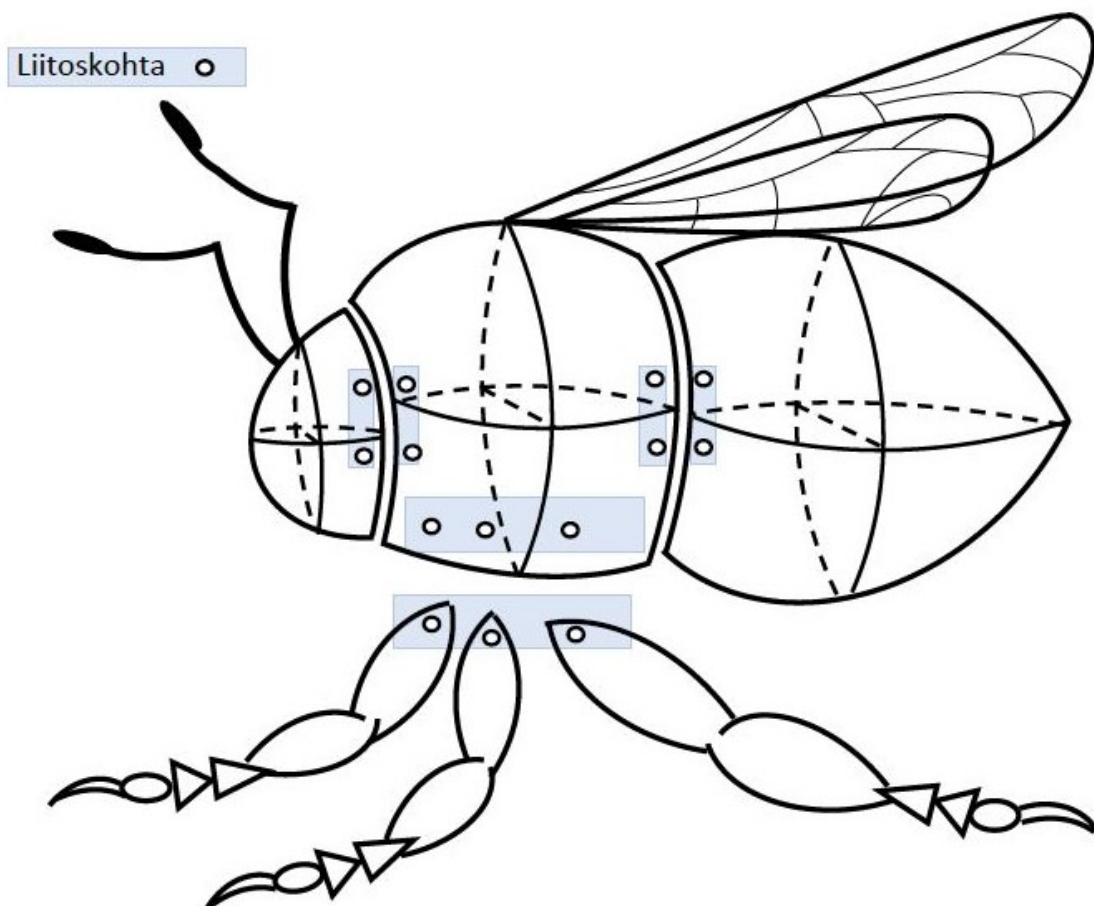
Aluksi minun piti ratkaista teoksen koottavuus ja koko. Päätin tehdä pienoismallin veistoksesta, jossa pystyisin kokeilemaan erilaisia ratkaisuja ja tekemään samalla materiaalikokeiluja. Aloitin luonnostelemalla aihetta ja tutkimalla, mitkä materiaalit kestäisivät suuren teoksen painon. Tein samanaikaisesti myös budjettilaskelmaa siitä, pitikö minun tehdä materiaalihankintoja varsinaista teosta varten.

Päädyin tekemään kimalaisen täysin romumetallista, sillä se tuo teokselle tarinallisuutta, nostalgisuutta ja ränsistyneisyyttä. Vanhojen, rikkinäisten ja hylättyjen esineiden ja tavaroiden käyttö osana teosta, tuo kimalaiselle väsyneen ja uupuneen ulkomuodon. Kimalainen voisi olla maailman viimeinen lajiaan ja on väsynyt ja ränsistynyt maailman tuulissa. Ihmisten luoma materia osana kimalaista herättää mielikuvia ihmisten toiminnan vaikutuksista luontoon. Haluankin tällä herätellä katsojia ja luoda näitä mielikuvia, joten siksi käytän kierätysmateriaaleja.

Romumetalli toi kimalaiselle kuitenkin myös tietynlaista voimaa. Teräs on materiaalina itsessään kovaa ja kestävä, ja sitä on käytetty paljon erilaisissa ihmisten rakentamisvälineissä ja laitteissa sekä tavaroissa ja esineissä. Ruostuneisuus kuitenkin loi kimalaiselle myös katoavaisuutta ja vahingoittavuutta. Väsynyt, kulunut, uupunut ja yksinäinen kimalainen loi huolestuneisuutta ja mahdollisesti jopa pelkoa.

Pyrin asettamaan kimalaisen lähemmäs ihmisen kokoa. Tällä pyrin saamaan katsojan tutkiskelemaan maailmaa kimalaisen näkökulmasta ja asettamaan kimalaisen asemaan, kuten taiteilija Terence Koh pyrkii teoksessaan Bee Chapel. Teos yhdistyi ihmiseen, sen koon ja käyttämieni tekemateriaalien kautta. Ränsistyneellä ulkomuodolla pyrin myös viestimään katoavaisuudesta ja olemassaolon hauraudesta. Teoksen tarkoituksena olisi herättää katsojassa empatiaa ja myötätuntoa ja ehkä jopa suojeluhalun tunnetta.

Luonnoksissa pohdin sitä, mistä kohtaa kimalainen kannattaisi halkaista. Jakaisinko sen väiraitojen mukaan vai tasaisesti kolmeen osaan. Päädyin jakamaan teoksen kolmeen osaan kimalaisen anatomian mukaan. Eli toisin sanoen pää, keskiruumis ja takaruumis olivat kaikki erikseen kiinnitettäviä. Teos koostuu harjateräksestä valmistettavasta kehikosta ja siihen kiinnitettävistä haravoista. Kimalainen on muodoiltaan hyvin pyöreä, joten päädyin kokoamaan teoksen kehikon renkaista, jotka taivutin harjateräksestä. Tein aiheesta tarkat piirustukset, joiden avulla tein pienoismallin. Kuvassa 12 näkyy muodon suunnittelua.

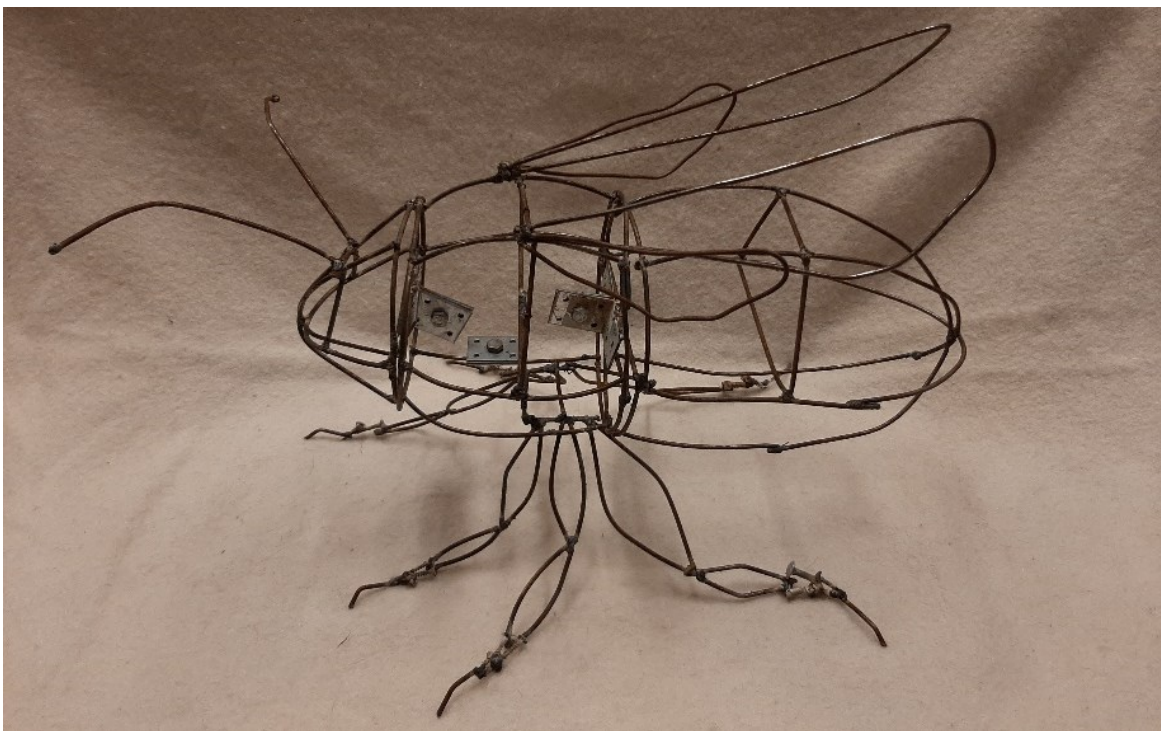

Kuva 12. Muodon suunnittelu

Pienoismallin tekeminen onnistui hyvin, ja huomasin samalla, että minun kannatti tehdä myös tuntosarvista ja siivistä kiinnitettävät. Kiinnikkeinä toimivat kulmalevyt, valitsin ne siksi, että ne kestävät paljon painoa, ja samalla ne tukevat kimalaisen asentoa. Totesin pienoismallia rakentaessani kuitenkin myös, että minun kannatti lisätä kiinnikkeitä kimalaisen ruumiiseen, sillä muuten teoksen eri osat pääsivät heilumaan puolelta toiselle. Kaksi vierekkäistä kiinnikettä estäisivät heilahtelun ja tukisivat kimalaisen asentoa enemmän kuin yksi kiinnike. Pienoismallin avulla ratkaisin mahdolliset ongelmakohdat etukäteen, ja sain sitten valmistaa varsinaisen kehikon vaivatta. Kuvassa 13 ja 14 näkyy pienoismallin valmistusta ja valmis pienoismalli.

Kuva 13. Pienoismallin valmistusta

Kuva 14. Pienoismalli valmis

Nyt kun pienoismalli oli valmis ja kiinnitysmekanismit toimivat, pystyin aloittamaan varsinaisen teoksen kehikon valmistuksen. Aloitin tekemällä tarvitsemiani, eri kokoisia renkaita. Täydellisen ympyrän taivutus 8 millisestä harjateräksestä vapaalla kädellä oli hankalaa, joten käytin apunani muun muassa kotitekoista jyriä ja vanhoja auton jarrulevyjä, kuten kuvassa 15 näkyy.

Kuva 15. Vanha auton jarrulevy apuna renkaiden taivutuksessa

Kun kaikki kappaleet oli taivuteltu kaareviin ja pyöreisiin muotoihinsa, lyhensin ne kulmahiomakoneella eli rälläkällä. Tämän jälkeen pystyin aloittamaan kappaleiden yhteen hitsaamisen. Kuvassa 16 näkyy taivuttamieni renkaiden lyhennys rälläkällä.

Kuva 16. Kappaleiden lyhentäminen sopivan mittaisiksi

Hitsasin keuhikon kappaleet yhteen MIG-hitsauslaitteella, joka löytyi minulta kotoa. Hitsaamisessa kaksi eri kappaletta, esimerkiksi metalliseosta, kuten terästä, sulatetaan yhteen sähkövirran avulla tuotetun valokaaren, sen tuottaman lämmön ja hitsauslangan avulla. Hitsaamisen erottaa juottamisesta se, että hitsatessa myös liitettävät kappaleet sulavat. Valokaaren ytimen lämpötila voi olla jopa 5000–6000 astetta. Rauta sulaa 1 538 asteessa. Hitsausmenetelmiä on monia erilaisia, mutta itselläni on käytössä niin sanottu kaarihitsaus, joita ovat muun muassa MIG-, MAG-, TIG-, puikko- ja plasmahitsaus. Tämän menetelmän suurimpia etuja ovat laitteiston edullisuus ja helppo siirrettävyys. Lisäksi kaarihitsauksella voidaan hitsata kaikkia tärkeimpiä metalleja. (ESAB 2020). Kuvassa 17 näkyy käyttämäni kannettava MIG-hitsauslaite.

Kuva 17. Kannettava MIG-hitsauslaite

Hitsatessa tulee suojautua hitsausmaskilla, joka estää valokaaren kirkkaan valon sekä lentävien kipinöiden sokaisemasta silmiä. Hitsatessa vapautuu myös erilaisia kaasuja, joten hyvin ilmastoidut tilat ovat tärkeitä. Paksut ja syttymättömät suojavaatteet ja hanskat ovat välttämättömiä lentävien kipinöiden vuoksi. Itselläni on itsestään tummuva hitsausmaski, joka helpottaa ja nopeuttaa työskentelyä. Tällöin minun ei tarvitse olla koko ajan sulke-massa erillistä visiiriä, vaan maski tunnistaan kirkkaan valon ja tummenee automaattisesti. Lisäksi työpisteeni on ulkona, joten minun ei tarvitse huolehtia ilmastoinnista. Kuvissa 18 ja 19 näkyy juuri yhteen hitsattu, sulanut kappale ja hitsatessa syntyvä valokaari.

Kuva 18. Juuri yhteen hitsattu kappale

Kuva 19. Hitsatessa syntyvä valokaari ja kipinöitä

Kehikon hitsaus sujui vaivatta eikä ongelmia ilmennyt. Pienoismallin tekeminen kannatti, sillä tiesin koko ajan, mitä teen seuraavaksi ja samalla saatoin myös katsoa mallia pienoismallista. Sain työskennellä huoletta teoksen kehikon parissa. Olen tyytyväinen päätökses- täni tehdä pienoismalli, vaikka sen tekemiseen menikin hieman aikaa. Pienoismallin avulla saatoin kuitenkin laskea tarvitsemani harjateräksen metrimäärän ja säästyin turhilta ongel- milta ja viivästymisiltä. Kuvissa 20 ja 21 näkyy kehikon hitsausta ja valmis kehikko.

Kuva 20. Kehikon hitsausta

Kuva 21. Valmis kehikko

En ollut vielä aivan tyytyväinen kehikon muotoon, vaikka se olikin nyt samanlainen kuin pienoismallissa. Huomasin vasta kehikon valmistuttua, että halusin sen takapään enemmän kaartuvan alaspäin, joten tein muutamia korjauksia valmiiseen kehiikkoon. Maalasin spraymaalilla kehiikkoon myös väriraidat, joiden mukaan hitsasin haravat kiinni. Kuvassa 22 näkyy korjattu kehikko ja väriraidat.

Kuva 22. Korjailtu kehikko ja väriraidat

5.2 Keskivaihe

Kimalaisen kehikko oli valmis, joten pystyin aloittamaan karvapeitteen tekemisen ja jalkojen suunnittelun. Jalkoja suunnitellessani huomasin, että minun täytyi kiinnittää ne vasta viimeisenä, sillä en tiennyt, kuinka paljon tilaa tuleva karvapeite vie. Seuraavaksi aloitin karvapeitteen suunnittelun. Keräsin kaikki saamani vanhat haravat kokoon ja suunnittelin teoksen värimaailmaa. Päädyin maalaamaan osan haravoista kimalaiselle ominaisilla väreillä, jotta teos vaikuttaisi aidommalta. Otin muutamia haravia sivuun sisätiloihin sulamaan maalausta varten. Maalasin osan haravoista spraymaalilla keltaisiksi, valkoisiksi ja mustiksi kimalaisen raidoitusta varten. Jätin tahallani haravoiden piikkien kärjet maalaamatta, jotta ne ruostuisivat nopeammin. Spraymaalin ei ole tarkoitus kestää ikuisuutta. Haluan sen ruostuvan ajan myötä puhki, joten en hionut tai esikäsitellyt haravia lainkaan. Kuvassa 23 näkyy maalattuja haravia.

Kuva 23. Maalattuja haravia

Kun maalatut haravat olivat kuivuneet, saatoinkin aloittaa niiden kiinnittämisen kehikkoon. Aloitin haravoiden kiinnittämisen edeten takaa kohti etuosaa. Hitsasin haravia kiinni vain kimalaisen keskiruumiiseen asti ja aloin suunnitella jalkojen kiinnittämistä. Kiinnitin aluksi vain

jalkojen alkupäät kiinni kehikkoon ja tein ne loppuun vasta lopun karvapeitteen hitsaamisen jälkeen. Kuvassa 24 näkyy haravoiden hitsaamista kiinni kehikkoon.

Kuva 24. Haravoiden kiinnitys kehikkoon

Huomasin kuitenkin haravia lisätessäni, että kimalaisen jalat eivät asettuneet haluamaani asentoon. Kimalainen seisoisi luonnottomasti suorassa kaikilla jaloillaan. Aito kimalainen asettuu kävellessään hyvin lähelle maan pintaa ja jouduin tekemään radikaalin päätöksen. Minun täytyi alkuperäisistä suunnitelmistani poiketen laskea teostani huomattavasti alemmaksi. Alun perin olin toivonut, että kimalaisen selkä olisi noin 160 cm:n korkeudessa, mutta nyt teos kohoaisi vain noin 110 cm:n korkeuteen. Teos asettuisikin nyt paljon alemmas, lähelle maan pintaa. Tällöin teos menettäisi haluamani korkeuden, mutta nyt se asettuisi paljon luonnollisempaan asentoon. Päädyin laskemaan teoksen korkeuden niin alas, että kimalaisen takaosa kosketti maata. Tein tämän myös turvallisuussyistä, sillä teoksesta tulisi hyvin raskas ja en halunnut sen romahtavan kenenkään varpalle. Teos sai näin tukipintaa myös takaa, eikä sen tulisi horjahtaa mihinkään suuntaan, kun jalat antaisivat tukea sivuille ja samalla kannattelisivat eturuumista.

Irrotin kiinnikkeet vanhoista kohdista rälläkällä ja hitsasin ne kiinni uudelleen parempiin asentoihin, jotta jalat mahtuivat levittäytymään sivuille karvapeitteen alta. Jatkoin tämän jälkeen haravoiden hitsaamista kehikkoon kimalaisen päähän asti. Kuvassa 25 näkyy melkein valmis karvapeite.

Kuva 25. Keskenäinen karvapeite

Nyt kun jalkojen uusien kiinnikkeiden paikat oli ratkaistu, ja karvapeite oli melkein valmis, aloin suunnitella jalkojen uutta asentoa. Taivutin harjateräksestä kaarevia osia ja hitsasin ne yhteen. Nämä eivät kuitenkaan yksinään kestäisi painavan teoksen painoa, joten minun täytyi hitsata jalkoihin tukevia välikappaleita. Jalkojen päälle tuli pellistä taivuteltu kaareva pinta. Kuvassa 26 näkyy jalkojen osia ja kuvassa 27 näkyy valmiit jalkojen rungot.

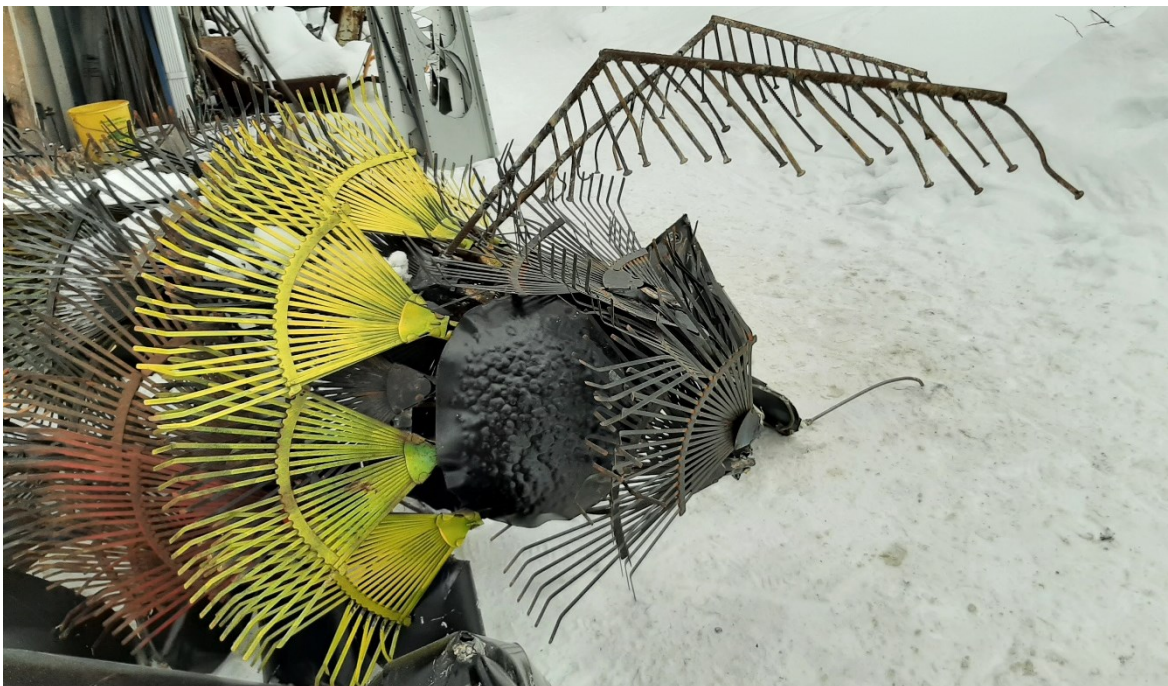
Kuva 26. Jalat

Kuva 27. Jalat kiinni

Seuraavaksi hitsasin jalkojen runkoihin kiinni kaarevat pelti kappaleet ja spraymaalasin ne mustiksi. Jalkojen valmistuttua aloin tehdä siipiä. Siivet taivutin harjateräksestä ja ompelin siimalla niihin kiinni pakkausmuovia. Päädyin vanhaan, ja käytettyyn pakkausmuoviin, sillä pleksi tuntui liian puhtaalta ja siistiltä. Lisäksi halusin hyödyntää mahdollisimman paljon kierrätysmateriaaleja uusien sijasta. Siivet kiinnitettiin kimalaisen ruumiiseen ujuttamalla niiden kärkipiikit lyhyeen putkeen, jonka olin hitsannut kiinni kimalaisen selkään. Siivet oli siten helppo myös ottaa pois mahdollista teoksen siirtelyä varten. Tein myös tuntosarvet samaan tapaan kiinnitettäväksi.

Kimalaisen silmät tein samasta pellistä, josta tein myös jalkojen päällimmäiset kuperat osat. Käyttämäni pellit ovat vanhan peltikaapin hyllyjä. Pakotin pellin kylmänä hieman kuperaan muotoon naputtelemalla sitä pallopäävasaralla metallipöytää vasten. Yhteen silmään meni yhteensä noin 800 vasaran iskua. Sitten spraymaalasin taivutetut silmät mustiksi ja viimeistelin ne kiiltävällä lakalla. Kuvassa 28 näkyy kiinnitetyt silmät ja tuntosarvet.

Kuva 28. Silmät ja tuntosarvet

Kun kaikki yksityiskohdat olivat valmiita, kokosin teoksen kasaan ja sovitin siipiä. Lisäsin vielä muutamia varalle jääneitä haravia ruumiin avoimiin kohtiin ja kaiversin signeeraukseni ja teoksen valmistusvuoden kimalaisen toisen silmän sisäpuolelle. Kuvassa 29 näkyy vielä viimeisiä viimeistelyjä vaille valmis teos työpisteelläni Vesilahdessa.

Kuva 29. Melkein valmis teos

5.3 Lopputulos

Opinnäytetyöni teoksesta tuli 290 cm pitkä, 230 cm leveä ja 110 cm korkea. Teoksen sai purettua kolmeen osaan ja lisäksi jalat, siivet ja tuntosarvet olivat myös irrotettavia. Hitsasin teokseen yhteensä 84 haravaa ja näistä 79 sain kesätyöni kautta kesänä 2020 Vesilahden seurakunnalta varastojen siivouksen yhteydessä. Päätin jo silloin, että haluan hyödyntää niitä opinnäytetyössäni. Lisäksi sain yhden rikkiäisen haravan siskoltani hänen asunnoltaan Hämeenlinnasta. Sain myös yhden haravan isovanhemmiltani Vesilahdesta sekä yhden toin opiskeluasunnoltani Imatralta. Kaksi vanhaa haravaa tuli myös lapsuuden kodistani Vesilahdelta. Kaiversin haravoihin merkinnät siitä, miltä paikkakunnalta ne olivat kotoisin. Lisäksi kaiversin yhteen Vesilahden seurakunnalta saamaani haravaan seurakunnan lyhenteen VSRK.

Opinnäytetyöprojektin aikana minulle kasvoi halu tehdä kimalaiselle sydän jonnekin sen rungon sisälle, josta se ei näkyisi päällepäin yleisölle. Päädyin kaivertamaan pienen sydämen piiloon rungon sisäpuolelle. Kaiversin sen lapsuudenkodistani saamaan punaiseen haravaan, jossa oli myös merkintä Kotikoti. Tämä merkintä tuli siitä, kun muutin pois kotoa opiskelemaan toiselle puolelle Suomea ja minulle syntyi uusi koti. Tällöin lapsuuden kodistani Vesilahdella tuli Kotikoti. Halusin kaivertaa sydämen juuri tähän haravaan sen henkilökohtaisuuden vuoksi. Halusin tällä myös ilmaista aiheeni tärkeyttä ja läheisyyttä, jota se merkitsi minulle. Lisäksi kimalaisessa oli nyt pala vanhaa kotiani ja lapsuuttani. Se oli nyt myös osa minua ja menneisyyttäni. Sydämellä pyrin myös tuomaan esiin kimalaisen arvoa ja tärkeyttä elävänä olentona. Halusin ikään kuin antaa sille sielun.

Opinnäytetyönäyttelyn ripustusta varten purin teoksen osiin, jolloin se mahtuisi pakettiautoon tai peräkärryyn. Kuljetin teoksen Vesilahden työpisteeltäni Imatran taidemuseolle isäni kanssa hänen pakettiautollaan. Kokosin teoksen Imatran taidemuseolle isäni avustuksella, sillä teos oli erittäin painava ja oli huomattavasti helpompaa koota teos useamman käsiparin kanssa kuin yksin. Kokosimme kimalaisen alustavasti taidemuseon ensimmäiseen näyttelytilaan, johon se lopulta myös päätyi näytteille. Ensimmäisessä näyttelytilassa teos näkyi hyvin myös kirjastossa asioiville ohikulkijoille, ja se herätti paljon kiinnostusta jo näyttelyn ripustuksen aikana. Kuvassa 30 näkyy teoksen kokoamista Imatran taidemuseolla.

Kuva 30. Ripustus

Imatran taidemuseon näyttelytilaan asetettuna teos näytti hyvin eteenpäin pyrkivältä ja kaukaa katsottuna hyvin aidolta. Lähemmäksi tultaessa kimalaisesta saattoi kuitenkin erottaa haravia ja muita yksityiskohtia. Ensimmäisessä näyttelytilassa teos sai ympärilleen tilaa ja sen ympäri saattoi kävellä, jolloin teosta pystyi tarkastelemaan joka puolelta.

Näyttelytilan suuret ikkunat ja ulkona näkyvä talvimaaisema loivat teokselle erikoisen kontrastin. Syntyi sellainen tunnelma, kuin kimalainen olisi vahingossa lentänyt sisään avoimesta ikkunasta ja jäänyt sisälle loukkuun. Nyt se käveli ja lenteli edestakaisin etsien ulospääsyä. Näyttelytilan valaistus sai teoksesta aikaan kauniita varjoja näyttelytilan lattiaan. Valaistus toi myös hyvin esiin kimalaisen siivet. Siivet vangitsivat kauniista tilan valoa, ja siipien ryppyisyys ja läpinäkyvyys korostui. Kuvissa 31, 32, 33, 34 ja 35 näkyy valmis teos Imatran taidemuseolla sekä kuvissa 36 ja 37 näkyy yksityiskohtia siivistä sekä silmistä ja tuntosarvista.

Kuva 31. Valmis teos Imatran taidemuseolla

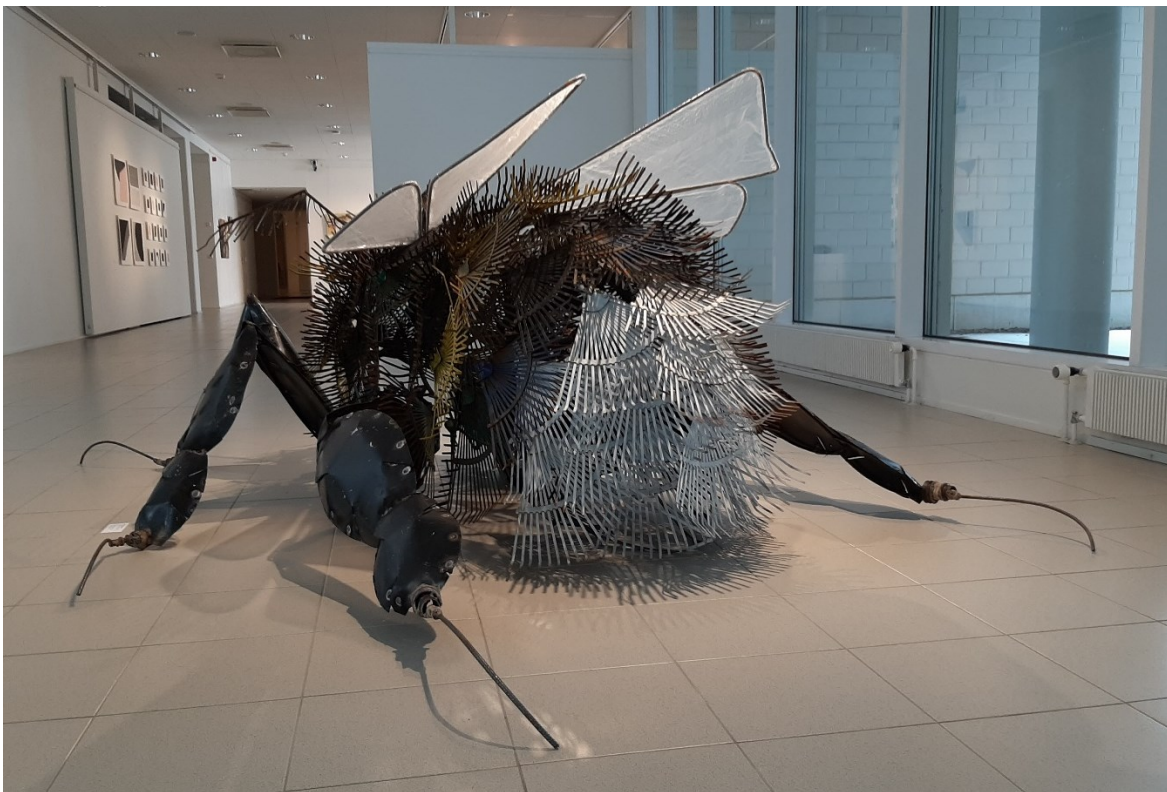
Kuva 32. Valmis teos

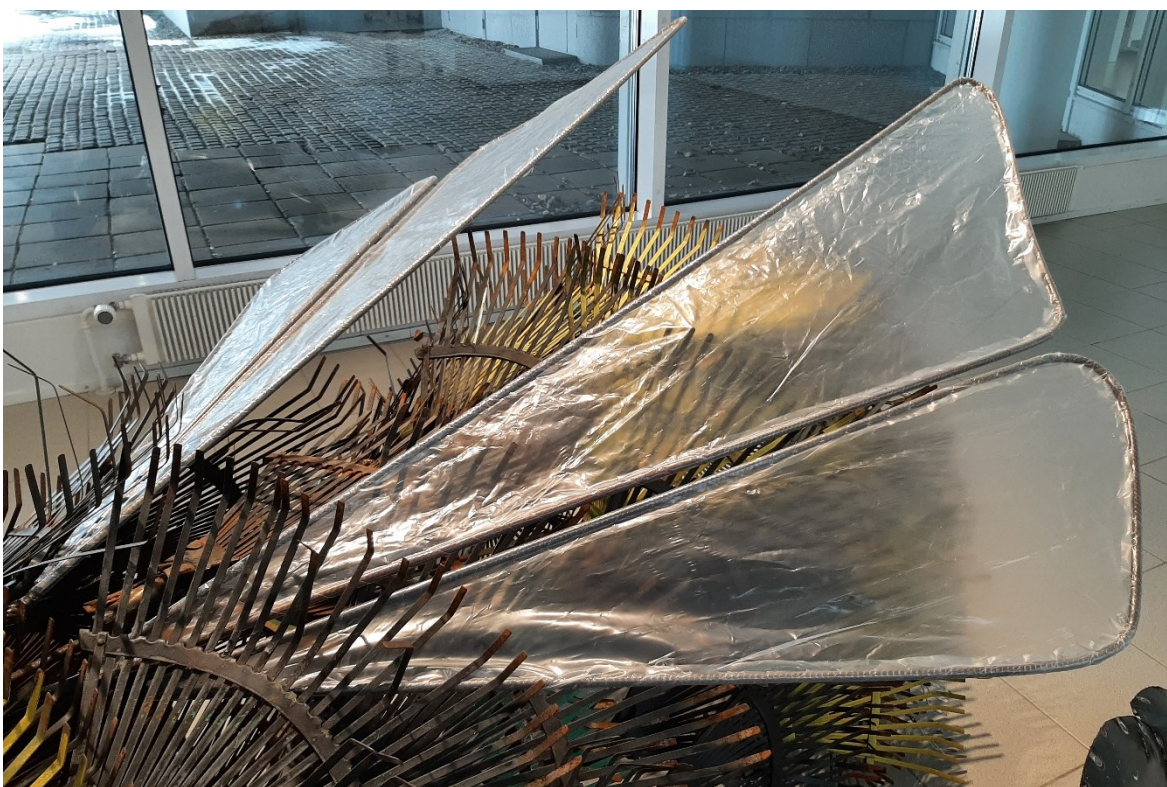
Kuva 33. Valmis teos

Kuva 34. Valmis teos

Kuva 35. Valmis teos

Kuva 36. Yksityiskohta siivistä

Kuva 37. Yksityiskohta silmistä ja tuntosarvista.

Minulla oli useita nimiehdotuksia opinnäytetyöni teokselle ja valinta oli vaikea. En halunnut nimetä teosta vain kimalaiseksi ja myös kimalaisen latinankielinen nimi *Bombus* tuntui minusta liian osoittelulta. Päädyin lopulta nimeen Viimeinen Kimalainen, sillä se palveli tavoitteitani herätellä katsojassa tunteita ja kysymyksiä kimalaisten tilanteesta. Siihen tiivistyi myös opinnäytetyöni idea ja tarkoitus.

En jäljitellyt täydellistä kimalaista, halusin käyttämäni romumateriaalin erottuvan. Kauem-paa katsottuna kimalainen näytti hyvin aidolta, mutta lähempää tarkasteltuna kimalaisesta saattoi erottaa haravoita ja muita yksityiskohtia. Pyrin materiaaleillani tarinallisuuteen. Teokseni vanhat haravat saattoivatkin herättää katsojassa mielikuvia joistakin tietyistä ominaisuuksista tai tehtävistä, esimerkiksi puutarhasta, syksystä ja lehdistä. Haravat voivat herättää myös tietynlaista nostalgisuutta, sillä nykyään käytetään paljon muoviharavia metallisten sijasta. Teokseni ovat usein outoja, mutta samalla myös ihastuttavia, pyrin tähän myös opinnäytetyössäni.

Kimalaisen tekeminen metallista mahdollisti sen, että saatoin käyttää keräämiäni haravoita osana opinnäytetyöni teosta. Romumetallin käyttö kuitenkin myös rajoitti visuaalisia mahdollisuuksia. Monet keräämäni metalliromuesineet ja tavarat olivat hyvin ruosteisia, jolloin niiden ikä ja kestävyys olivat lyhyet ja niitä ei voinut esimerkiksi maalata niin, että värit

säilyisivät. Käytin tätä kuitenkin hyödyksi ja maalasin teokseni haravat niin, että ne saavat ruostua ajan kanssa. Kimalaisesta tulisikin ajan kuluessa kaunis ruosteen ruskean sävyinen, mutta samalla hauras. Tämä palveli tavoitteitani tehdä maailman viimeinen kimalainen.

Opinnäytetyössäni halusin ennen kaikkea korostaa eläinmaailman kauneutta, ainutlaatuisuutta ja voimaa. Pyrin herättämään kiinnostusta ja viehätystä. Kun muut eliölajit kärsivät ihmisten aiheuttamista seuraamuksista, ihminen tekee hallaa samalla itselleen. Halusin viestiä kimalaisen kautta muiden elävien olioiden tärkeydestä. Vanhan uskomuksen mukaan tulee seurata kimalaista löytääkseen uuden määränpään. Tähän pyrin myös opinnäytetyössäni. Ja kuten Plinius vanhempi on ilmaissut *Luonto ei ole missään muualla suurempi kuin pienimmissä olennoissaan* (Plinius vanhempi n. v. 79 eKr, Sverdrup-Thygesonin 2018, 7 mukaan). Kuvassa 38 näkyy opinnäytetyönäyttelyn d: A x A -> R Etäisyysfunktio ensimmäisen osan avajaispäivä Imatran taidemuseolla.

Kuva 38. Avajaiset

6 Yhteenveto

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli pohtia kimalaisen asemaa luonnossa, ja sitä, miten se on nähtävillä nykytaiteessa. Lähtökohtanani toimi myös ihmisen vaikutus ja toiminta pölyttäjien elinoloihin. Kimalaisen pörröinen ulkomuoto ja hieman kömpelö olemus ovat aina kiinnostaneet minua. Kimalaiset ovat hyvin suloisia ja sympaattisia olentoja, mutta niiden määrä on vähenemässä. Tahdoin opinnäytetyöni välityksellä muistuttaa ihmisiä kimalaisten tärkeydestä ja nostaa esiin sen merkitystä ekosysteemissä. Ennen kaikkea halusin kuitenkin herättää kiinnostusta ja viehätystä kimalaista kohtaan. Halusin ikään kuin toimia tämän hellyttävän olennon puolestapuhujana taiteen kautta.

Tein opinnäytetyönäni suuren, kimalaista esittävän veistoksen hitsaamalla romumetallista. Pääasiallisina materiaaleina toimivat vanhat metalliharavat, harjateräs ja pakkausmuovi. Annoin teokselle nimen Viimeinen Kimalainen, sillä siihen tiivistyi opinnäytetyöni aihe ja tarkoitus. Tein kimalaisen suureen mittakaavaan korostaakseni sen tärkeää asemaa ja asettamaan kimalaisen lähemmäksi ihmisen kokoa. Tällöin katsoja voisi asettua kimalaisen asemaan ja tarkastelemaan maailmaa kimalaisen näkökulmasta. Suuri koko teki kimalaisesta myös lähestyttävämmän ja inhimillisemmän. Lisäksi suuren kokoluokan oli tarkoitus antaa kimalaiselle tärkeä ja arvokas asema. Teoksessa kimalainen sai hyvin ylistetyn olemuksen.

Opinnäytetyössäni käyttämäni tekniikka määritteli hyvin vahvasti teokseni tulkintaa. Tekniisyys ja ihmisten tuottama materia nivoutuivat voimakkaasti teokseni teemoihin. Teräs materiaalina ja hitsaaminen menetelmänä olivat hyvin teknisiä aiheita. Teokseni siis näyttävätkin usein hyvin teknisiltä ja samalla konstikkailta. Pyrinkin tekniikan avulla samankaltaiseen epänormaaliuuteen ja outouteen kuten taiteilija Mike Libby hyönteisnäyteteoksissaan.

Pyrin tekemään kimalaisesta myös rähjäisen ja yksinäisen näköisen, joten päädyin toteuttamaan vain yhden kimalaisen, usean sijasta. Yksi kimalainen oli voimakkaampi tunteiden herättäjä kuin parvi kimalaisia. Vahingoittuvaisen ja nuutuneen näköinen kimalainen korosti sen unohdettua ja katoavaa asemaa sekä herätti huolestuneisuutta. Rähjäisyys ja ruosteisuus viittaavat myös haurauteen ja turvattomuuden tunteeseen.

Kimalainen oli osiltaan myös hyvin sympaattisen näköinen, mutta samalla hieman uhkaavakin. Lisäksi teoksessa oli liikkeen tuntua, kimalainen ikään kuin ryömi eteenpäin. Sisätilaan asetettuna kimalainen vaikutti siltä, kuin se olisi vahingossa lentänyt sisään ikkunasta ja pyrki hätäisenä takaisin ulos luontoon.

Opinnäytetyötä tehdessäni ymmärsin kimalaisten ja muiden pölyttäjähönteisten huonontuneen tilanteen ajankohtaisuuden. On kuitenkin huojentavaa, että pölyttäjien tilanteeseen

on havahduttu myös kansainvälisellä tasolla ja suojelustoimenpiteitä on aloitettu. Olin tyytyväinen valinnastani tehdä opinnäytetyö kimalaisesta.

Haluaisin kimalaisen jatkavan matkaa opinnäytetyönäyttelyn päätyttyä Imatran taidemuseolla. Haluan asettaa kimalaisen nähtäville uuteen paikkaan, esimerkiksi galleriaan tai kirjastoon. Teoksen voi sijoittaa myös ulkotiloihin. Kimalainen pääsisi takaisin luonnolliseen elementtiinsä esimerkiksi asetettuna puistoon. Annan kimalaisen ruostua ajan kanssa ja mahdollisesti asetan sen ulos sään armoille, jolloin se ruostuu nopeammin. Sisätiloissa kimalainen kuitenkin säilyttäisi värinsä hieman pidempään. Aika kuitenkin näyttää päätyykö kimalainen sisälle vai ulos.

Opin opinnäytetyöni myötä siitä, mitä voisi mahdollisesti tehdä toisin suurta teosta tehdessä. Yhtenä havaintona huomasin, että minun olisi kannattanut suunnitella jalkojen asento jo alusta alkaen paremmin. Olin tehnyt paljon suunnitelmia kimalaisen ruumiin muodosta ja tehnyt materiaalilaskelmia, mutta unohdin suunnitella kimalaisen jalat yhteneviksi ruumiin kanssa. Pienellä suunnittelutyöllä olisin välttynyt turhilta työvaiheilta, sillä jouduin irrottamaan kiinnikkeet ja hitsaamaan ne kiinni uudelleen huomattessani niiden väärän asennon.

Kokemuksesta ja mielenkiinnosta oli hyötyä suuren metalliveistoksen valmistuksessa. Sain hyvää käytännönkokemusta siitä, miten tehdään koottava teos, ja olin hyvin tyytyväinen päätöksestäni tehdä pienoismalli. Ratkaisin sen avulla useita ongelmakohtia ennen kuin aloitin varsinaisen teoksen tekemisen ja säästyin turhilta viivästymisiltä sekä stressiltä. Lisäksi opin paljon kimalaisista ja siitä, miten pienillä arjen asioilla voi vaikuttaa suureen joukkoon pieniä hyönteisiä. Esimerkiksi nurmikon leikkaamatta jättäminen hyödyttää todella monia hyönteisiä, ja samalla myös ihminen hyötyy. Halusin opinnäytetyössäni kokeilla rajojani metalliromusta hitsaamisen kanssa ja onnistuin tekemään tähän mennessä suurimman teokseni.

Tulen jatkamaan eläinten ja hyönteisaiheisten teosten parissa myös jatkossa. Eliömaailma on täynnä mielenkiintoisia otuksia ja ominaisuuksia. Pienten ja tärkeiden olioiden puolustaminen ja näkyväksi tekeminen ovat minulle mieleisiä aiheita. Haluan myös jatkaa romumetallin hitsaamisen parissa. Olen kehittynyt huomattavasti hitsaamistaidoissani kuvataideopintojeni aikana ja opinnäytetyöni myötä huomasin pystyväni myös hyvin mutkikkaisiin rakenteisiin ja onnistuin tekemään suuren koottavan metalliteoksen. Metalliromun hyödyntäminen taideteoksissa tuo aina eteen uusia haasteita ja nautin siitä, kun saan luotua niistä jotain elävää.

Lähteet

- Armstrong, R. 2019a. Requiem for Insects. Viitattu 19.2.2021. Saatavissa <https://rosiearmstrongart.com/work/requiem-for-insects-2019/>
- Armstrong, R. 2019b. Requiem for Insects. Viitattu 19.2.2021. Saatavissa <https://rosiearmstrongart.com/work/requiem-for-insects-2019/>
- Asikainen, H. 2020. Pölyttäjien hätähuuto on kuultu – Pelasta pörriäinen -kampanja inspiroi lähes 76 000 tekoa. Yle. Viitattu 8.2.2021. Saatavissa <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2020/09/14/polyttajien-hatahuuto-on-kuultu-pelasta-porriainen-kampanja-inspiroi-lahes-76>
- ESAB. 2020. Hitsausmenetelmät. Viitattu 30.11.2020. Saatavissa <https://www.esab.fi/fi/fi/education/blog/hitsausmenetelmat.cfm>
- Finch, M. 2015. Bee. Viitattu 19.2.2021. Saatavissa <http://www.misterfinch.com/portfolio/attachment/bee/>
- Friislund, M. 2017. Neljä syytä mehiläiskuolemiin. Tieteenkuvailehti. Viitattu 28.10.2020. Saatavissa <https://tieku.fi/elaimet/hyonteiset/nelja-syyta-mehilaiskuolemiin>
- Libby, M. 2017. Hymenoptera: bombus pascorum. Viitattu 18.2.2021. Saatavissa <http://insectlabstudio.com/product/hymenoptera-bombus-pascorum/>
- Maa- ja metsätalousministeriö, Ympäristöministeriö. 2020. Kansallisen pölyttäjästrategian valmistelu on käynnissä. Valtioneuvosto. Viitattu 8.2.2021. Saatavissa <https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/kansallisen-polyttajastrategian-valmistelu-on-kaynnissa>
- Michel, L, M. 2015. Bumble Bee Viitattu 19.2.2021. Saatavissa <https://louismasai.com/project/bumble-bee-taunton/>
- Olsen, L. & Sunesen, J. 2006. Pikkuötökät talossa ja puutarhassa. Helsinki: Gummerus
- Parkkinen, S., Paukkunen, J. & Teräs, I. 2018. Suomen kimalaiset. Jyväskylä: Docendo Oy
- Rokka, M. 2018. Mesipistiäiset katoavat. Luontodokumentti. Banja Media Oy/Yle. Viitattu 28.10.2020. Saatavissa <https://areena.yle.fi/1-4594778>
- Sverdrup-Thygeson, A. 2018. Jos hyönteiset katoavat... Harvinaistuvat, hyödylliset pikkuötökät, joita ilman emme tule toimeen. Helsinki: Minerva.
- Vysotskaya, O. 2016. Bee Chapel. Viitattu 19.2.2021 Saatavissa <https://www.artforum.com/interviews/terence-koh-talks-about-his-bee-chapel-60299>